
December 2014

PUL, PUL strålande PUL – en framtidsutblick i ljuset av den kommande dataskyddsförordningen

Vi närmar oss årets slut och då kommer det väl till pass att reflektera över och sammanfatta året som gått. Som den IT-jurist jag är kan konstatera att det har varit ett mycket intressant år med många spännande uppdrag i takt med internet och teknologins framfart. Vi kan se fram emot fler intressanta händelser kommande år och som rubriken antyder vill jag med detta lyfta fram PUL och den särskilt viktiga förändring som är att vänta på personuppgiftsskyddsområdet.

För snart tre år sedan presenterade Kommissionen ett förslag till en ny reglering om skydd för personuppgifter ("dataskyddsförordningen") som, när den väl antas, kommer att ersätta det nuvarande dataskyddsdirektivet och därmed även den svenska personuppgiftslagen ("PUL"). Sedan förslaget publicerades har det diskuterats och bearbetats intensivt av EU:s lagstiftande organ och många har tyckt till om dess innehåll och presenterat förslag till ändringar. I år såg vi med särskilt intresse fram emot att se om Rådet och Europaparlamentet skulle lyckas enas om utformningen av förslaget till dataskyddsförordning så att förordningen kunde antas innan utgången av år 2014. Såhär med bara några dagar kvar av året kan vi konstatera att vi tyvärr inte är där ännu.

Säkerligen upplever många processen som mycket långdragen, komplicerad och svårt att överblicka. Om du inte redan besökt Delphis blogg är det ett bra tips för dig som vi läsa mer om och hålla dig uppdaterad om det pågående arbetet med dataskyddsförordningen. Delphi Data Protection Blog hittar du via <http://blogg.delphi.se>. Här nedan får du med dig en kort introduktion till den kommande dataskyddsförordningen och en lägesrapport om när förordningen kan förväntas träda ikraft.

Kort introduktion

Förslaget till dataskyddsförordning baseras till stor del på den struktur och reglering som finns i det nu gällande dataskyddsdirektivet. Förordningsförslaget innehåller även en rad nyheter och generellt sett striktare regler och skyldigheter för personuppgiftsbehandling, vilket i sin tur medför ett stärkt skydd och utökade rättigheter för den enskilde. De striktare reglerna medför på många sätt en ökad administrativ börda för de företag, myndigheter och organisationer som behandlar personuppgifter i sin verksamhet, och dessutom betydligt mer ingripande sanktioner mot agerande i strid med förordningens regler.

Enligt Kommissionen kommer dataskyddsförordningen medföra fördelar för såväl företag som för enskilda. Kommissionen har uttalat att förslaget till förordning, om den antas i sin nuvarande form, skulle kunna leda till besparingar för företagen inom EU om ca 2,3

December 2014
PUL, PUL
strålande PUL –
en framtidutblick
i ljuset av den
kommande
dataskydds-
förordningen

miljarder euro per år. Detta genom att förordningen undanröjer dagens splittrade reglering inom EU och de stora administrativa kostnader som den innebär. Kommissionen bedömer även att dataskyddsförordningen kan leda till att konsumenternas förtroende för onlinetjänster ökar, vilket i sin tur kan medföra en ökad tillväxt och sysselsättning i Europa. Däremot kommer det nya kravet på anlitan av personuppgiftsombud som förordningsförslaget innehåller att leda till en smärre kostnadsökning för större företag och myndigheter.

Dataskyddsförordning vs. Dataskyddsdirektiv

Förutom de förändringar som dataskyddsförordningen innebär rent innehållsmässigt är det faktum att det är just en förordning den allra största skillnaden jämfört med den nuvarande regleringen. Förordningen avser att ersätta det direktiv – dataskyddsdirektivet – som idag ligger till grund för dataskyddslagstiftningen inom EU. Skillnaden mellan en förordning och ett direktiv är att en förordning får direkt effekt och gäller såsom lag i alla EU:s medlemsländer. Ett direktiv däremot implementeras i medlemsländernas nationella lagstiftning. Det innebär att ett direktiv kan implementeras på olika sätt av respektive land, vilket kan medföra varierande tillämpning och effekt i de olika medlemsländerna.

Dataskyddsförordningen får alltså direkt effekt när den antas och gäller såsom lag i samtliga EU-länder. För Sverige innebär det att förordningen ersätter PUL och i princip all övrig nationell personuppgiftsreglering. Dataskyddsdirektivet trädde ikraft 1995 och implementerades i Sverige genom PUL år 1998. Som vi kan förstå utgår den lagstiftning som finns idag i huvudsak ifrån en helt annan teknisk miljö än den vi har idag. I takt med den tekniska utveckling som skett med nya produkter och tjänster som på många sätt innebär nya utmaningar för skyddet för personuppgifter såsom smartphones, cloud computing och sociala medier, har reglerna kring personuppgiftsskydd blivit allt svårare att tillämpa. De nuvarande reglerna i dataskyddsdirektivet är vagt utformade och öppna för tolkning, vilket gör att tillämpningen av reglerna ser olika ut i olika länder inom EU. Det är därför välkommet att man på EU-nivå nu söker finna en mer enhetlig reglering när det kommer till personuppgiftsskydd i och med det pågående arbetet med dataskyddsförordningen. Internet är dock världsomspännande så en betydligt mer omfattande process får ännu sägas ligga i framtiden, att enas om fler lösningar med större räckvidd och utifrån större perspektiv. Det dröjer sannolikt lång tid innan vi kommer dit, särskilt med tanke på hur omfattande och tidskrävande processen inom EU hittills varit med den kommande dataskyddsförordningen och för Rådet och Europaparlamentet att enas om ett gemensamt förslag.

Vad är status och när kan dataskyddsförordningen förväntas träda ikraft?

Det korta svaret på frågan hur det går med processen att ta fram en ny dataskyddsförordning är att bollen fortfarande ligger hos Rådet, som måste komma fram till en gemensam ståndpunkt innan de trepartsförhandlingar som brukar kallas dialogen kan hållas mellan Rådet, Kommissionen och Europaparlamentet om en slutlig version.

Under året har förhoppningar uttryckts från flera håll att förordningen skulle komma att bli klar innan utgången av 2014. Efter ett möte i Rådet i juli uttryckte Françoise Le Bai,

December 2014
PUL, PUL
strålande PUL –
en framtidutblick
i ljuset av den
kommande
dataskydds-
förordningen

generaldirektör för Generaldirektoratet för rättsliga frågor, att man såg ut att kunna nå en gemensam ståndpunkt inom Rådet innan årets slut. I samband med att ordförandeskapet i Rådet övergick från Grekland till Italien den 1 juli i år uttrycktes en liknande målsättning från det italienska ordförandeskapets sida. Nya uppgifter framfördes dock i samband med ett event som den tyska federala dataskyddskommissionen och EU:s datatillsynsman stod värd för den 5 november. Enligt en av deltagarna vid eventet, John Bowman, som tidigare representerat Storbritannien vid förhandlingarna kring dataskyddsförordningen i DAPIX, är uppskattningen nu istället att Rådet troligen inte kommer att kunna nå en gemensam ståndpunkt förrän tidigast inför EU-toppmötet den 19 mars 2015. En slutlig överenskommelse kring förslaget till dataskyddsförordning mellan Rådet, Europaparlamentet och Kommissionen kommer i så fall därefter att kunna nås mot slutet av 2015, enligt plan. Med tanke på den planerade övergångsperioden om två år (övergång från dataskyddsdirektiv till dataskyddsförordning) skulle detta i så fall innebära att dataskyddsförordningen träder ikraft framåt utgången av år 2017.

Huruvida förslaget till förordning kommer att antas under nästa år eller inte återstår alltså att se. Sammanfattningsvis ser förhandlingar åtminstone ut att, liksom julen, vara än till påska. Vi på Delphi följer givetvis utvecklingen och ser med särskild spänning fram emot dataskyddsåret 2015. Under tiden – välkommen att besöka [Delphi Data Protection Blog](#).

Sofia Bruno,
Associate